

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗКОШТОВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ШЛЯХОМ НАДАННЯ СПОЖИВАЧЕВІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТАН РАХУНКІВ ЗА СПОЖИТІ ПОСЛУГИ РУХОМОГО (МОБІЛЬНОГО) ЗВ'ЯЗКУ

М.А. Самбор

*доктор філософії, кандидат юридичних наук,
лауреат Всеукраїнського фонду юридичної науки
академіка права В.В. Сташиса,
лауреат премії академіка П.П. Михайленка
Міжнародної академії фундаментальних основ буття,
заступник начальника штабу (на правах сектора)
Прилуцького міського відділу
(з обслуговування міста Прилук та Прилуцького району)
Управління МВС України в Чернігівській області*

Постановка проблеми. Суспільство цікавиться двома основними питаннями: економіки та забезпечення їх регулювання, що у своїй сукупності практично визначають зміст і спрямованість будь-якої особи, а у поєднанні з духовними складовими становлять єдину цілісну систему, яка оточує людину. Питання матеріальні та духовні визначають інтереси особи, що спрямовані на задоволення потреб людини.

Вільний ринок, відсутність позаекономічної залежності та державної опіки сформували соціально активну особистість, яка звикла розраховувати на власні сили, самостійно вирішувати проблеми, що виникають [7, с. 725]. Однак, країна, яку ми успадкували і розбудовуємо, сприймається в першу чергу з соціально орієнтованими функціями, спрямованими на створення гарантій повноцінного розвитку особистості, реалізації її різнобічних інтересів. Соціальна орієнтованість держави визначена Конституцією України [8], як один із основних політико-правових ідеалів, які мають привести суспільство до такої його форми, як громадянське суспільство. Разом з тим держава і суспільство потребують ефективних регуляторів відносин, які забезпечуються за допомогою норм позитивного права, які визначають права, свободи та обов'язки осіб, а також способи реалізації їх інтересів, спрямованих на задоволення потреб, що виникають у осіб. Соціальне існування особи не можливе без її спілкування, обміну інформацією, розвитком інформаційно-комунікативної системи суспільства¹. Суспільство аби бути захищеним повинно мати певні системоутворюючі зв'язки, забезпечуватимуть соціальне благополуччя

¹ Доповідь на тему «Мобильная связь как институт информационной системы гражданского общества», з якою автор – Самбор М.А., брав участь у Всеросійській науково-практичній конференції «Актуальные проблемы развития гражданского общества в Российской Федерации», що проходила 28 вересня 2012 року на базі Московського державного інституту міжнародних відносин МЗС Росії (Університет).

населення. У такому разі кожна особа матиме певні гарантії, серед яких, на нашу думку, правові гарантії у вигляді юридичних механізмів мають відігравати ключові ролі у формуванні ринкових механізмів, забезпечення правової форми організації суспільних відносин.

Період реформ, який ми маємо в Україні, слід пов'язувати не лише зі зміною суспільного устрою, розвитком ринкових відносин, однак і з формуванням інститутів громадянського суспільства, які неможливі без впровадження результатів науково-технічного прогресу, втягненням у соціальну сферу раніше незнаних технологій. Серед таких елементів є рухомий (мобільний) зв'язок. Правове урегулювання його впровадження не завжди співпадали із фактичними відносинами з користування цими технологіями. Однак, як у будь-якій іншій сфері, галузь телекомунікаційних технологій і серед неї рухомий (мобільний) зв'язок завжди мали економічне підґрунтя: для операторів – отримання прибутку, як власна ціль створення і функціонування, так і для споживача (абонента) – як допоміжна роль у налагодженні соціальних зв'язків або реалізації власних економічних інтересів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Показовим є те, що правове регулювання рухомого (мобільного) зв'язку не стало предметом наукових дискусій та здійснення глибинних наукових розробок у цьому напрямку серед представників юридичної професії. Істотний вклад у розвиток телекомунікаційних технологій зробили представники технічних професій, які вдосконалювали, пропонували кардинально нові способи забезпечення населення зв'язком, розробляли новітні мобільні термінали, засоби забезпечення зв'язком широких верств населення. Разом з тим неможливо оминати увагою наукові дослідження сфери інформаційного права, яке є дотичним до предмета дослідження правових основ регулювання послуг рухомого (мобільного) зв'язку. Розв'язанню актуальних питань інформаційного права і його становлення як самостійної галузі права присвятили свої праці такі знані юристи-науковці, як: К.І. Беляков, В.М. Брижко, Р.А. Калюжний, О.В. Копан, В.Г. Пилипчук та інші. Не дивлячись на це рухомий (мобільний) зв'язок, як предмет наукових пошукових, не був належним чином висвітлений. Такий стан справ не відповідає тій ролі, який виконує рухомий (мобільний) зв'язок у суспільстві. Це особливо відноситься до процесів фінансового забезпечення користування послугами рухомого (мобільного) зв'язку. Автором було започатковано процес висвітлення правового регулювання фінансових питань розрахунків за надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку¹ [10]. Це лише позначає правове регулювання оплати послуг рухомого (мобільного) зв'язку об'єктом прискіпливої уваги, аби дослідити та віднайти ефективні способи правового регулювання цих питань шляхом забезпечення рівних прав, свобод сторін таких договірних відносин.

Виходячи зі сказаного **метою нашої статті** є дослідження правового регулювання забезпечення розрахункових операцій шляхом надання споживача-

¹ Самбор М.А. Фінансові питання розрахунків за надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку / М.А. Самбор // Юридична наука. – 2012. – № 10. – С. 18-24.

чеві інформації про стан рахунків за надані телекомунікаційні послуги оператором рухомого (мобільного) зв'язку.

Основні результати дослідження. Саме вирішенню даних завдань, зокрема питанню надання рахунку абонентові про вартість наданих послуг, покликана дана стаття.

У відповідності до абз. 15 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. загальнодоступні (універсальні) телекомунікаційні послуги — мінімальний набір визначених цим Законом послуг нормованої якості, доступний усім споживачам на всій території України. Згідно до ч. 1 ст. 62 України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. до загальнодоступних телекомунікаційних послуг належать: *підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційних мереж* загального користування (універсальний доступ), послуги фіксованого телефонного зв'язку в межах зони нумерації (місцевий телефонний зв'язок), а також *виклик служб екстреної допомоги*, послуги довідкових служб і зв'язку за допомогою таксофонів, за винятком послуг, що надаються з використанням безпроводового доступу (виділено нами – М.С.).

Згідно до п. 2 ч. 1 ст. 39 Закону України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. Оператори телекомунікацій зобов'язані: надавати безоплатний доступ споживачам до телекомунікаційних мереж загального користування для виклику пожежної охорони, міліції, швидкої допомоги, аварійних служб газу.

Ст. 67 Закону України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. зазначає, що зокрема тарифне регулювання на ринку телекомунікацій України базується на таких принципах: базування розрахунків тарифів на собівартості цих послуг з урахуванням отримання прибутку; залежність рівня тарифів від рівня якості телекомунікаційних послуг.

У відповідності до п. 16 ч. 1 ст. 32 Закону України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. споживачі під час замовлення та/або отримання телекомунікаційних послуг мають право на *безоплатне отримання від оператора, провайдера телекомунікацій рахунків за надані телекомунікаційні послуги. За особистим зверненням споживача з урахуванням технічної можливості обладнання телекомунікаційної мережі нарахована до оплати сума за надані послуги повинна бути розшифрована* тільки за той розрахунковий період, до якого споживач має претензії, із зазначенням номера абонента, якого викликав споживач, виду послуги, часу початку і закінчення кожного сеансу зв'язку, обсягу наданих послуг, суми коштів до сплати за кожний сеанс зв'язку. Телекомунікаційні послуги, які надаються знеособлено (анонімно), розшифровці не підлягають (виділено нами – М.С.). Таким чином, законодавчо закріплено, що абоненти (споживачі послуг рухомого (мобільного) зв'язку) мають передбачене законом право на отримання від оператора розшифровку послуг безкоштовно. На практиці спробуйте звернутися до оператора за такою розшифровкою, відразу отримаєте рахунок до оплати, або ж у відповідь почуєте, що така послуга надається виключно абонентам з якими укладені договори про надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку, у разі коли Ви користуєтесь послугами рухомого (мобіль-

ного) зв'язку без договору за готівкову оплату чи за допомогою карток тощо в разі одержання споживачем замовленої за передоплатою (авансованої) послуги за тарифами, затвердженими згідно із законодавством (ст. 68 Закону України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 року), що з огляду оператора унеможливає ідентифікацію споживача.

Розглянемо чинне законодавство, в якому розглядається питання ідентифікації телекомунікаційних мереж та споживачів послуг у таких мережах.

У відповідності до Положення про державне регулювання номерного ресурсу телекомунікаційної мережі загального користування України, затвердженого Рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 1 червня 2007 р. № 769 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 20 червня 2007 р. за № 679/13946 [3], індекси номерного ресурсу – це сукупність цифрових знаків, що позначають діапазон абонентських номерів, виділений оператору телекомунікацій відповідно до діючого плану нумерації. Отже, початково відбувається ідентифікація мереж та номерів глобальних телекомунікаційних послуг у форматі, визначеному Національним планом нумерації України.

Згідно до абз. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. [2] абонентський номер – це сукупність цифрових знаків для позначення (*ідентифікації*) *кінцевого обладнання абонента в телекомунікаційній мережі* (виділено нами – М.С.). Таким чином, можна зробити висновок проте, що унікальний абонентський номер є ідентифікуючою ознакою конкретного споживача (абонента) послуг рухомого (мобільного) – зв'язку.

П. 3.5.1. Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг, затверджених Рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 26.03.2009 року № 1420 «Про затвердження Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг» [5] зазначає, що *номер телефону* чи інша інформація *щодо ідентифікації кінцевого обладнання споживача* (виділено нами – М.С.), зокрема щодо адреси в IP-мережі, підстави, терміни і порядок зміни оператором, провайдером номера телефону та/або інших ідентифікаторів кінцевого обладнання споживача є одними з організаційних та технічних умов надання телекомунікаційних послуг. Отже, можна зробити висновок про те, що унікальним ідентифікуючим способом абонента рухомого (мобільного) зв'язку у телекомунікаційній мережі є номер телефону, наданий споживачеві у межах номерного ресурсу, виділеного операторові Національною комісією з питань регулювання зв'язку України. Таким чином, на нашу думку, необґрунтованим є відмова окремих операторів від надання інформації про дзвінки та їх плату чи інші послуги, які надаються оператором рухомого (мобільного) зв'язку своїм споживачам, оскільки це є обов'язком оператора. Крім того, аргумент про те, що споживача неможливо ідентифікувати також спростовується викладеними вище аргументами. Єдине, що залишається актуальним – це відстеження взаємозв'язку між конкретною особою та кінцевим обладнанням. За таких умов з метою повноцінної реалізації прав сторін (абонента та оператора), абонент зобов'язаний прибути до провайдера із кінцевим телекомунікаційним обладнанням, тобто ідентифікаційною теле-

комунікаційною карткою, яка використовується для позначення (ідентифікації) кінцевого обладнання абонента в телекомунікаційній мережі (SIM-картка, USIM-картка, R-UIM-картка тощо) [9], що й забезпечує доступ до телекомунікаційної мережі рухомого (мобільного) зв'язку або безпосередньо мобільним терміналом, адже останній також має свій унікальний ідентифікуючий номер, а саме електронний код (ідентифікатор) кінцевого обладнання — код, який присвоюється виробником технічних засобів телекомунікацій для унікальної ідентифікації кінцевого обладнання (міжнародні серійні коди IMEI, ESN, MEID тощо) [9]. Разом з тим, вважаємо, що оскільки провайдер свідомо пропонує на ринку телекомунікаційних послуг, а саме послуг рухомого (мобільного) зв'язку, картки замовленої за передоплатою (авансованої) послуги рухомого (мобільного) зв'язку, останній повинен мати відповідні кореспондуючі обов'язки до таких споживачів, а саме обов'язок надавати на вказану абонентом адресу інформацію про розрахунки за послуги рухомого (мобільного) зв'язку у разі замовлення останньої у представника оператора із картки доступу, за якою абонент і бажає отримати відповідну фінансову інформацію. Така інформація має надаватися безкоштовною на користь цього наведемо наступні аргументи.

Згідно до п. 2.4. Порядку регулювання тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги, затвердженого рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 2 квітня 2009 р. № 1438 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 22 квітня 2009 р. за № 363/16379 [1], до витрат з операційної діяльності включаються: собівартість реалізованої продукції (послуг); адміністративні витрати; *витрати на збут*; інші операційні витрати. П. 2.7. цього Порядку передбачає, що до *складу витрат на збут включаються витрати з операційної діяльності*, безпосередньо пов'язані з наданням загальнодоступних телекомунікаційних послуг, зокрема: оплата праці персоналу, який забезпечує збут послуг; відрахування на соціальні заходи; службові відраження персоналу, пов'язані з вирішенням питань реалізації послуг; інформаційні послуги; *виготовлення розрахункових документів* (виділено нами — М.С.); амортизація та утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів, пов'язаних із збутом послуг; збереження продукції, тари, упаковки, передпродажна підготовка; транспортування; підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів; супровід програмного забезпечення; проведення маркетингових заходів; податки, збори та інші обов'язкові платежі. Отже, виготовлення розрахункових документів закладається у тарифи на надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку. Виходить, що фактично споживачі сплачують кошти за виготовлення оператором та надання абонентам розрахункових документів про отримані телекомунікаційні послуги, оскільки останні закладаються у тарифи на послуги. Однак, споживачі послуг рухомого (мобільного) зв'язку замовленої за передоплатою (авансованої) послуги не мають можливості бачити, які саме послуги та за якою вартістю вони споживали, внаслідок чого фактично порушуються їхні права.

У відповідності до п. 1 Рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 9 липня 2009 року № 1579 [6] операторам телекому-

нікацій заборонено встановлювати тарифи на послуги рухомого (мобільного) зв'язку у розмірі 0,00 грн. за тарифну одиницю послуги (часову чи кількісну) без урахування собівартості цих послуг та отримання прибутку, оскільки такі дії є порушенням вимог законодавства у сфері телекомунікацій. Але всім користувачам ряду операторів рухомого (мобільного) зв'язку було відомо, що у період з липня 2009 р. до середини 2012 р. вони мали можливість безкоштовно спілкуватися у середині відповідних мереж безоплатно, лише поповнивши свій рахунок на певну суму (яка залишалася абонентові для оплати інших послуг, зокрема оплати за послуги зв'язку, пов'язаних із необхідністю взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж операторів. Лише у 2012 р. оператори почали брати плату за користування послугами рухомого (мобільного) зв'язку у середині мережі (це спостерігається, коли абонент зараховує кошти на свій абонентський рахунок і звідти здійснюється їх автоматичне списання. Безперечно, вважаємо, що плата має бути, однак остання має бути доступною для всіх верств населення. Запропоновані можливості щодо передплати послуг у межах однієї телекомунікаційної системи звісно вигідно як операторові, так і абонентові, оскільки за незначну плату (5 грн.) він має можливість від 25 до 80 діб спілкуватися у мережі безкоштовно (вірніше платно, оскільки це плата за надані так звані «безкоштовні» хвилини, адже останні тарифікуються також).

Однак, одним із головних чинників, які мають турбувати громадськість і законодавця – це перспективи розвитку телекомунікаційних мереж в Україні, зокрема мережі рухомого (мобільного) зв'язку. З цією метою була розроблена та схвалена Концепція розвитку телекомунікацій в Україні. Одне з провідних місць у цій Концепції посідають питання тарифікації.

Концепція розвитку телекомунікацій в Україні, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 червня 2006 р. № 316-р «Про схвалення Концепції розвитку телекомунікацій в Україні» [4] зазначає, що система тарифікації телекомунікаційних послуг включає державне регулювання тарифів та вільне ринкове ціноутворення. Державному регулюванню підлягають тарифи на загальнодоступні послуги та тарифи на надання в користування каналів електровз'язку операторів телекомунікацій, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку цих послуг. Таким чином, фактично, тарифи на послуги, якими користуються споживачі, віддано на вирішення самих операторів, виходячи зі змісту даного договору, який за своєю природою є договором публічним, який передбачає те, що власне оператор рухомого (мобільного) зв'язку особисто визначає тарифи на послуги, а потенційні споживачі або погоджуються з ними і споживають такі послуги, або відмовляються – шукаючи інших операторів або взагалі відмовляючись від можливостей рухомого (мобільного) зв'язку.

У відповідності до Концепції розвитку телекомунікацій в Україні, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 червня 2006 р. № 316-р «Про схвалення Концепції розвитку телекомунікацій в Україні» [4], загальнодоступні телекомунікаційні послуги повинні надаватися всім бажаючим за регульованими державою тарифами. Вважаємо, що загаль-

нодоступні телекомунікаційні послуги слід суттєво розширити, оскільки у розумінні ч. 1 ст. 62 до останніх належать: підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційних мереж загального користування (універсальний доступ), послуги фіксованого телефонного зв'язку в межах зони нумерації (місцевий телефонний зв'язок), а також виклик служб екстреної допомоги, послуги довідкових служб і зв'язку за допомогою таксофонів, за винятком послуг, що надаються з використанням безпроводового доступу. Виходячи з цього до рухомого (мобільного) зв'язку відносяться лише підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційних мереж загального користування (універсальний доступ), виклик служб екстреної допомоги. На нашу думку, до загальнодоступних послуг слід віднести рухомий (мобільний) зв'язок у межах однієї телекомунікаційної мережі, що не потребує взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж операторів. Разом з тим такі послуги мають бути безкоштовні або плата здійснюватися за фіксованим державою тарифом, який має бути прив'язаний до часових рамок, а не до часу розмов, тобто, наприклад, безлімітні розмови у мережі протягом 1 місяця вартістю 1 грн. Це фактично сприйнято рядом операторів рухомого (мобільного) зв'язку, які відчують суттєве збільшення абонентів, а відтак і надходжень за послуги рухомого (мобільного) зв'язку. У той же час це сприяє реалізації громадянам своїм прав та інтересів на спілкування.

У відповідності до Концепції розвитку телекомунікацій в Україні, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 червня 2006 р. № 316-р «Про схвалення Концепції розвитку телекомунікацій в Україні», має проводитися пошук найбільш ефективних технічних та організаційних рішень для створення високошвидкісних масових мереж доступу (стаціонарного і рухомого (мобільного) зв'язку), які забезпечать невисокі тарифи для всіх категорій користувачів, зокрема з невідоміючими операторами телекомунікацій та Internet-провайдерми. Це має реалізовуватися у діяльності державних органів, перш за все центральними органами виконавчої влади у серії телекомунікацій, Національною комісією з питань регулювання зв'язку.

Висновки. Вважаємо, що спектр загальнодоступних послуг рухомого (мобільного) зв'язку слід розширювати, долучати до цієї сфери послуги доступу до загальної мережі Internet. Разом з цим тарифи на такі послуги мають бути мінімальними, що дозволить, особливо у віддалених населених пунктах (селах, селищах, хуторах) розв'язати проблему спілкування, доступу до служб екстреного зв'язку, доступу до інформаційних ресурсів, які є вже звичними для міського населення, жителів мегаполісів тощо. Все це має відбуватися за підтримки держави, саме підтримки а не контролю. Це сприятиме формуванню інформаційного громадянського суспільства, а відповідне законодавче регулювання цієї сфери, спрямованої на не лише забезпечення формальної рівності та формальної можливості у доступі до послуг рухомого (мобільного) зв'язку, а практичну реалізацію таких прав громадян, забезпечуватиме сприйняття держави як правової.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Порядку регулювання тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги: Рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 2 квітня 2009 року № 1438, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 22 квітня 2009 року за № 363/16379. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0363-09>. – Дата доступу 29 листопада 2012 року.

2. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про_телекомунікації. – Дата доступу 29 листопада 2012 року.

3. Про затвердження Положення про державне регулювання номерного ресурсу телекомунікаційної мережі загального користування України: Рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 1 червня 2007 року № 769 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 20 червня 2007 року за № 679/13946. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0679-07>. – Дата доступу 29 листопада 2012 року.

4. Про схвалення Концепції розвитку телекомунікацій в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 червня 2006 року № 316-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/316-2006-%D1%80>. – Дата доступу 29 листопада 2012 року.

5. Про затвердження Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг: Рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 26.03.2009 року № 1420. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0422-09>. – Дата доступу 29 листопада 2012 року.

6. Рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 9 липня 2009 року № 1579. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.nkrz.gov.ua/uk/activities/ruling/1247239925/>. – Дата доступу 30 листопада 2012 року.

7. Проблемы общей теории права и государства: Учебник для ВУЗов / [Н.В. Варламова, В.В. Лазарев, В.В. Лапаева и др.]; под общ. ред. В.С. Нерсесянца. – М. : Норма, 2004. – 832 с.

8. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К. : Вид-во «Право», Українська Правнича Фундація, 1996. – 64 с.

9. Про затвердження Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг: Постанова кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 року № 295. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/295-2012-%D0%BF/print1329892382911932>. – Дата доступу 22 жовтня 2012 року.

10. Самбор М.А. Фінансові питання розрахунків за надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку / М.А. Самбор // Юридична наука. – 2012. – № 10. – С. 18-24.

Самбор М.А. Правове регулювання безкоштовного забезпечення розрахункових операцій шляхом надання споживачеві інформації про стан рахунків за спожиті послуги рухомого (мобільного) зв'язку

У статті розглядаються питання правового регулювання безкоштовного забезпечення розрахункових операцій шляхом надання оператором споживачам інформації про стан рахунків за спожиті послуги рухомого (мобільного) зв'язку. Автором розглядається чинне законодавство, яке регулює порядок здійснення розра-

хунків за спожиті послуги рухомого (мобільного) зв'язку. Зазначається, що до витрат з операційної діяльності провайдером послуг рухомого (мобільного) зв'язку закладаються витрати на виготовлення розрахункових документів. Відстоюється думка про те, що вказані розрахункові документи мають надаватися оператором за першою вимогою споживача за умови їх вимоги із терміналів мобільного зв'язку, за якими вимагаються розрахункові документи. Відстоюється думка про те, що видача таких розрахункових документів можлива виключно за умови ідентифікації абонента.

Ключові слова: рухомий (мобільний) зв'язок, розрахункові документи, безкоштовне забезпечення розрахункових операцій та виготовлення розрахункових документів.

Самбор Н.А. Правовое регулирование бесплатного обеспечения расчетных операций путем предоставления потребителю информации о состоянии счетов за потребленные услуги подвижной (мобильной) связи

В статье рассматриваются вопросы правового регулирования бесплатного обеспечения расчетных операций путем предоставления оператором потребителям информации о состоянии счетов за потребленные услуги подвижной (мобильной) связи. Автором рассматривается действующее законодательство, регулирующее порядок осуществления расчетов за потребленные услуги подвижной (мобильной) связи. Отмечается, что в состав расходов по операционной деятельности провайдером услуг подвижной (мобильной) связи закладываются расходы на изготовление расчетных документов. Отстаивается мысль о том, что указанные расчетные документы должны предоставляться оператором по первому требованию потребителя при условии их затребования с терминалов мобильной связи, по которым требуются расчетные документы. Отстаивается мысль о том, что выдача таких расчетных документов возможна только при условии идентификации абонента.

Ключевые слова: подвижная (мобильная) связь, расчетные документы, бесплатное обеспечение расчетных операций и изготовление расчетных документов.

Sambor M.A. Legal framework to ensure free payment transactions by providing the consumer with information on the status of their accounts for mobile communication services

The article deals with the regulation of free settlement operations by providing consumers with information about the operator state bills for services moving (mobile) communication. The author has considered legislation that regulates the order of payment for services consumed moving (mobile) communication. It is reported that the cost of operating mobile service providers (mobile) communication lays the costs of making settlement documents. Defended the idea that these settlement documents have to be provided by the operator at the first request of the consumer, subject to the implementation of mobile terminals, which required settlement documents. Defended the idea that the issue of settlement documents is possible only if caller ID (identification number).

Keywords: moving (mobile) communications, accounting documents, free of clearing transactions and making settlement documents.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2013.